

arsen katić PROAC RESPONSE ONE

Velike dinamičke erupcije uz ProAc su čiste i brze, a naglašeno analitička perspektiva zvuka timbralno je tek ponekad malo sumnjiva kada se čini da su izvođači istaknuti radi efekta, a ne radi iluminacije glazbe. S Caryjevim pojačalima sloboda zvukova je izjednačena s osobnom autonomijom, a pojedini dijelovi koja su se do tada s drugim zvučnicima morali "razaznavati" postaju sada sasvim očiti. Pune, jednostavne i lijepe izgrađene strukture ponekad izgledaju i "previše čisto" zbog transparentnosti najvišeg nivoa, iako za demonstraciju potpune vizije nedostaje ponešto krajnje rezolucije ("Božićni oratorij", Collegium aureum, Schmidt-Gaden, harmonia mundi HMI 73025). Barokne oboe se u "Sinfoniji" ponekad malo i pokrivaju zbog međusobne utkanosti. Zadovoljavajući opseg i paleta boja kao i njihovo nijansiranje i razvijanje odnosa fascinantno je iskustvo puno iznenađenja. Zvučnik je dovoljno "prostran" za sve vrste glazbe, s dobro izraženim topografskim i anatomskim odlikama. Zahvaljujući transparentnosti detalji glazbe su uvijek opažajni u intuitivnom smislu, a muzici je vraćena toplina s podijeljenom odgovornošću unutar snimljene zajednice. Prostor je figuralni element, naglašeno precizan i elegantan. Gotovo savršeni "mali okviri" zvučnika otkrivaju svaki detalj okruženja pružajući vam mogućnost da slušate glazbu kroz te detalje kao i kroz cjelinu. Proporcije su sačuvane ali uz osjetno smanjenu skalu. Variranje veličina i položaja s kontinuitetom forme i mikrodimanički pomaci rezultiraju opisnim prikazom i jakim privlačnom snagom koja vas "tjera" da osjetite poziv i kretanje glazbe.

Slobodno i otvoreno kazivanje s velikom čistoćom građenja svih osnovnih elemenata reprodukcije utisnuti su u okvir ProAca i izloženi tumačenju. Sklop glazbenih tonova je uređen, proporcionalan i posvećen čistoj komunikaciji kako i priliči muzici. Ništa ne ometa čistoću njenih površina, asocijativni rang ili određenje suštine. Zvuci na rubu tišine razabiru se jasno iako recimo u odnosu na B&W Nautilus 804 zbog nedovoljne rezolucije sredine gube na čujnosti i potpunost (Palestrina, Choir of King's College, Willcocks, EMI 1E 053 02113). Jedinstvo i povezanost boja odlične su, one su snažno integrirane u ravnotežu kompozicije koja se ipak više vidi kroz nešto svjetliji ton nego kroz prirodne boje. S kvalitetnim snimkama i cijevnom amplifikacijom nije bilo elemenata koji bi neprirodno dominirali ostalima u kompliciranim uzorcima a transparentni sjaj i svježina uglavnom su samo povećavali preciznost. No, oprez! Virtuoznost i transparentnost ovih zvučnika u prezentiranju svih detalja, njihovo pedantno i pažljivo timbralno ravnovesje, te prikazivanje tekstura bez omeškavanja ili zatopljavanja predstaviti će ih s lošijom elektronikom ili snimkama teško slušljivom ilustracijom (Mahler: "Deveta simfonija", NYPO, Bernstein, CBS 77243). Delikatnost i nježnost ProAc i će teško pokazati na snimkama gdje ih nema, stvarajući dodatne probleme s nedovoljno prirodnim bojama, oduzimajući bez isprike i ono malo u snimkama sadržane topline. Velika snaga ProAca je i stabilnost slike, prostor je opisan, a ne samo indiciran, posebno lijepo učvršćen Caryjevom elektronikom s centrom konstrukcije (Bach: "Koncert za četiri čembala u a-molu", Pinnock, Archiv R 215 355).

Boje, čak i one tamnije sjaje i odaju životnost što čela i kontrabase dovodi do trijumfa s obzirom na dimenzije kutija. Nenametljiva utkanost i brzina, privlačivost i ključ ugođaja dosegnutog s dobrih snimki oduševljava.

IGRA USPOREĐIVANJA

Zvučnici vjerno i nesmiljeno iskazuju esencijalne razlike između komponenti. Snažniji kontrasti gušćih boja, atmosfera i osobnost ili timbar bili su izraženiji uz VDN OTL elektroniku, dok je homogenost prostora, svježina i prozračnost "srebrnih" tonaliteta s Caryjima bila uzorna. Timbralno raspoznavanje svakog glasa ("Suscepit Israel" iz Bachova "Magnificata", EMI 1C 037-01) uz topli sjaj i kvalitetete atmosfere te separatnost instrumenata i povećana pažnja na tonske boje i teksturalni pigment ukazuju na plastičnu solidnost instrumenata s VDN-ovim ispravnim i gustim "namazima". Boje su uz Cary "oštre" ponegdje i doista oštre i žive s elementima drame i ponekad (pre)objektivnim izvještavanjima. Puno pokreta uz omogućenu perfektu opservaciju bez suvišnih komentara s riješenim prostornim odnosima u širini slike i eliminacijom svih nejasnih mikstura neke su od prednosti Caryja. Interakcija i usuglašavanje čistih boja je odlično. Emfatični realizam ipak je donekle reduciran na jednostavnije formule boja ali sa superiornim osjećajem udaljenosti i laganim horizontom i predstavljanjem u širokom, lagano popunjenom prostoru. VDN ima bolju, kompetentniju i popunjeniju sliku s nježnijim rasporedom boja i toplijim procesom transformacije. Ton VTL-a je mekan i

fluktuirajući sa snažnim dekorativnim darom, a onaj Caryja objektivan i nesentimentalan, neobično uspješan u odslikavanju i najudaljenijeg "svjetla" u krajoliku. Kontrasti "svjetla i sjene" i vitalne misli naglašeniji su uz VDN, dok je Cary sa sjajnijim ali i dovoljno toplim figurama te čistim slikama efektivniji i primjereniji karakteru zvučnika. Suspregnutost gornje oktave Caryja umanjuje im potentnost, ali ne i poetičnost pa pobuđuje duboki interes slušatelja. Formalna i dekorativna vrijednost puhača (truba, tuba, flauta, fagot), eksplozivni klimaksi i raspori u turbulentnim zvucima Ravelovog "La Valse" (Paray, Detroit Symphony, Mercury Living Presence SR90313A) sa snažnim područjima i pronajanjem balansiranih harmonija te šarmom harfe ili violine predstavljaju uz VDN slobodu ekspresije. Perkusiona "agresivnost", ekspresionističke geste, "instinkt" za prostor i zrak oko instrumenata, uz visoku obojanost i kontinuitet prisustva tihih zvukova i izraženu virtuoznost orkestracije neke su od snaga Caryja u istoj kompoziciji. Funkcionalnost, efektivnost i elokventnost omogućena je sretnom kolaboracijom ProAca s obadva cijevna pojačala.

BRZINA I TRANSPARENTNOST ANALIZE

Uz pomoć vrhunskih cijevnih pojačala glasovi i instrumentalni zvuci neodoljivi su za uho. Svoju reputaciju ProAci prvenstveno mogu pronaći u svježini i transparentnosti zvučnog krajolika, s atraktivnošću i relevantnošću oštih, preciznih i snažnih slika, uzdizanju zvučne građe u prostoru, te u fluidnosti i ekstremnoj pokretnosti formi glazbe.